

Del 20 de març al 20 d'abril 2017

LA TORRE DE
BARCELONA

REVISTA INFORMATIVA DE L'EIXAMPLE

Especial Immobiliària

**De què es queixen
els catalans?**

**La presó Model tancarà
el proper estiu**

Josep Maria Pou
Encara amb el Premi Gaudí a les mans
interpreta Sòcrates al Teatre Romea

Segueix-nos a www.latorredebarcelona.com i a www.facebook.com/latorrebarcelona

La teva revista de la Zona Alta i de L'Eixample

Entrevista a Josep Maria Pou

22 Mar 2017

“En aquest país hi ha hagut un govern d’ignorants que està castigant els que llegeixen o veuen pel·lícules, tothom qui vol millorar a través de la cultura”.

Encara ressona el discurs d’agraïment de Josep Maria Pou, quan va rebre el Premi Gaudí d’Honor. Ha sigut un dels grans moments de l’any. Pou va reivindicar la dignitat de l’ofici

d'actor però també la dignitat de tots nosaltres, dels que cada dia, malgrat les dificultats i les injustícies, fem honor al nostre ofici i ens realitzem treballant. Puc continuarà lluitant contra les injustícies, ara sobre els escenaris, interpretant Sòcrates al Teatre Romea fins al 23 d'abril. Un Sòcrates i una Atenes que us semblaran terriblement properes.

La gent se t'acosta pel carrer i et felicita, no per la teva carrera ni pel premi gaudí, sinó pel teu discurs...

Jo crec que se'n parla massa... No m'imaginava que aquells quatre pensaments que lligava la tarda abans poguessin tenir tanta transcendència. En definitiva vaig dir el que em semblava que havia de dir, i no el que altres volien escoltar. Fa molt temps que estic molt compromès amb mi mateix i no necessito comprometre'm amb ningú més.

Per què cal reivindicar l'ofici d'actor?

Estic compromès amb la dignitat del meu ofici perquè crec que en els últims anys la gent se'l mira d'una manera molt frívola, i això no m'agrada gaire. Moltes produccions de cinema, televisió o teatre s'estan fent amb molt menys diners i això fa que moltes vegades t'exigeixen que treballis de pressa i corrents, amb mitjans escassos, sempre amb l'excusa de la manca de pressupost. Em preocupa molt últimament. I per això en volia parlar.

La crisi com a excusa per a tot, oi?

Hi ha una crisi que afecta a la falta de llocs de treball. I una altra que podríem dir-li de pressupost perquè vol dir que les feines s'han de fer cada vegada amb menys diners. Sigui com sigui s'ha d'exigir treballar amb dignitat. Em semblen una

burrada aquestes declaracions tan patriòtiques dels que diuen “No tenim mitjans, fem cinema i televisió amb quatre pessetes i amb molta misèria però les pel·lícules que fem són collonudes perquè som els millors del món”. Doncs no, no és veritat.

És un argument pervers...

Les pel·lícules s’han de fer amb els diners que calguin. No amb massa, sinó amb els justos i necessaris.

El públic admira els grans actors i actrius, els estima. Som injustos amb els que mai no seran famosos?

Els actors de base formen el gran gruix de la professió i normalment no pugen mai a recollir un premi, perquè mai tenen el paper adequat que els faci destacar en un moment determinat. Des del primer dia vaig voler compartir el Premi Gaudí amb ells.

De fet els premis no estan gaire repartits.

Hi ha molts altres treballs que mereixen premis però potser per rutina, o per cansament, o per falta d’interès en buscar-los, no arriben a tenir el reconeixement que haurien d’haver tingut. Sempre es repeteixen els mateixos noms. El meu també. I això no pot ser. És veritat que el treball d’uns determinats actors al llarg de l’any té més ressò en els mitjans que uns altres i potser per això te’n recordes més d’ells a l’hora de repartir premis però es cometem moltes injustícies. Jo em sento que formo part d’una gran família. Estimo molt a tots aquells actors i actrius que han passat per això abans que jo, que ja són grans i estan retirats, perquè sóc hereu de tot el

que han fet dalt dels escenaris.

I què has heretat?

Si els actors de la meva generació tenim un públic, com jo l'he tingut durant molts anys, i el tinc, és perquè hi ha hagut uns actors abans que jo que han estat dignificant l'ofici d'actor. Han mantingut aquest públic viu i jo em sento obligat a mantenir aquest públic viu per passar-lo als següents generacions d'actors.

També a ells vas voler dedicar el premi, als joves.

També volia dedicar-lo als joves que estan començant la carrera i que no pujaran mai a recollir un premi. Perquè molts d'aquests joves no arribaran a tenir treball mai si aquest ofici continua com ara.

I si no treballen mai no es podran realitzar

L'actor que no treballa no és actor. Deixem-nos de punyetes. Hi ha molts oficis que es poden fer tancats a casa, però el d'actor no. T'han de contractar i has de sortir davant del públic.

Més enllà de l'ofici d'actor crec que molts espectadors s'han identificat amb aquest discurs, l'han portat a les seves vides respectives.

Estic segur d'això. Perquè vaig fer defensa de dues coses inherents a tothom i no només al meu ofici. D'una banda la feina. Un es realitza a través de la seva feina i la dignitat dins de la feina. L'home necessita treballar i necessita un lloc de treball per realitzar-se com a persona. I hem d'exigir que ens donin els mitjans per fer-ho en les millors condicions possibles. Aquí és on tothom es pot sentir reflectit.

Recorda'm aquelles paraules de Txèkhov que vas fer servir durant el discurs, i que haurien de fer avergonyir tots els que es dediquen a l'autoajuda.

Bé, els meus coneixements són de seixanta anys de teatre i mentre pensava en el discurs em va venir al cap que una de les millors obres de Txèkhov, *Oncle Vània*, acaba fent una reivindicació del treball. Una obra escrita a finals del segle XIX. "Necessitem treballar per ser feliços. I només serem feliços quan al final de la nostra vida puguem dir: ens hem realitzat perquè hem treballat i hem servit per alguna cosa."

Evidentment no tothom es va quedar amb totes les frases però en aquestes quatre línies hi havia una que a mi sempre

em posa la pell de gallina: “I quan caminem per aquells boscos i veiem aquells arbres tan alts podrem dir, mira, d’alguna manera, algun d’aquests arbres el vaig sembrar jo o el vaig ajudar a créixer”. Això és el treball.

Es veia un discurs molt sentit des de dins...

Et desvetllaré un secret. Una persona del meu ofici, un director de cinema, em va trucar l’endemà per felicitar-me. I em va preguntar com és que l’havia llegit el discurs i no l’havia dit. És l’única persona que es va donar compte, i ho vaig fer expressament. No per por que em traïssin els nervis sinó perquè es veïés que eren unes paraules pensades i meditades, no un discurs inventat en aquell moment per sortir del pas.

Hi ha pocs públics més fidels que el de teatre.

És que en el teatre no hi ha tanta crisi. El teatre ha notat molt més la crisi durant aquests anys per l’augment de la IVA que per la manca de públic. Les estadístiques de cada any demostren que el públic va molt al teatre. Durant la crisi la pèrdua d’espectadors ha sigut mínima, i estic segur que ha sigut més psicològica que real.

“Si a Catalunya es pogués fer pel·lícules amb el pressupost necessari segurament seria molt millor, i la gent aniria a veure més pel·lícules i tindrien més èxit.”

A la televisió i al cinema la crisi ha sigut molt més greu. És un problema de manca d’oferta o d’una demanda

limitada ?

El cinema té una crisi particular. Una crisi d'exhibició. La gent està consumint moltes més pel·lícules que mai, però les veuen a casa. Cinema i televisió es confonen i les de cinema cauen com peces de dominó. En molts pobles i ciutats importants ja no n'hi ha cap. Abans la gent no anava cada dia al cinema a veure una pel·lícula, i en canvi ara mateix és molt possible que molta gent en vegi una diària.

El que és veritat és que algunes, com les del cinema espanyol, hi ha pressupostos molt modestos. Si a Catalunya es pogués fer pel·lícules amb el pressupost necessari segurament seria molt millor, i la gent aniria a veure més pel·lícules i tindrien més èxit. Però juguem en desavantatge. Un mateix guió i una mateixa història els americans o els francesos la fan amb deu milions, per dir una quantitat, i aquí l'hem de fer amb un milió i

això es nota en el producte final. Perquè per moltes hores que ens sacrifiquem, per molt que una sola persona faci la feina de quatre, per molt herois que siguem, és impossible. La solució passa perquè cada producte tingui prou diners, no massa, sinó just els que necessita. Ha d'haver-hi productors com hi havia abans: que vegin el cinema com una indústria i arriquin els seus diners. I passa perquè la indústria compti amb ajudes...

Les famoses subvencions a la cultura...

La gent té una certa aversió quan sent parlar de subvencions al cinema o al teatre. Molts creuen que estan pagant amb els seus impostos les pel·lícules que no van a veure. És demagògia, això. I tots els que es compren un cotxe? És que no estan subvencionats per l'Estat? Jo també pago els seus cotxes amb els meus impostos. I perquè s'ha de subvencionar la fabricació de cotxes? Doncs perquè els estats sempre ajuden les indústries. Així que el cinema i el teatre, que no provoquen embussos ni contaminació, també poden estar subvencionats.

“Sóc un boig de la informàtica i de tots els gadgets que surten. Sóc Apple completament. Jo tinc ordinador des de l'any 1985, un dels primers Apple que devia entrar a Espanya.”

Aquesta mena de campanyes virtuals contra el cinema espanyol i la cultura en general us afecten d'alguna manera?

M'afecta tan poc que jo em ma vida, i no t'exagero gens, he llegit un tuit ni n'he llegit cap, ni m'he donat alta a Twitter. I en ma vida he consultat una pàgina a Facebook . Ignoro

totalment el que es pugui dir a les xarxes socials. Però no pensis que sóc una persona que viu en el passat. Al contrari. Sóc un boig de la informàtica i de tots els gadgets que surten. Sóc Apple completament. Jo tinc ordinador des de l'any 1985, un dels primers Apple que devia entrar a Espanya. El conservo com a peça de museu. Sóc un usuari d'Internet i un defensor total però no sóc gens d'això que en diuen xarxes socials que és un bon vehicle per aquella gent que necessita tenir notorietat. Abans la gent vivia tota la seva vida fent la seva feina sense tenir cap projecció pública. En canvi ara mitjançant les xarxes socials qualsevol burrada que fem pot arribar a milions de persones. I això és una temptació brutal.

Estimula la vanitat...

I l'afany de notorietat. Abans quan una persona anònima sortia al diari corria al quiosc a comprar cinquanta exemplars per repartir-los entre la família i els amics. Aquesta és la notorietat que tothom vol tenir en algun moment. Aquesta possibilitat la tens als dits, ara. Jo no tinc aquest afany perquè la notorietat la tinc per la meva feina. No necessito tenir seguidors a Twitter.

Estic d'acord en moltes coses. Però jo et preguntava si tota aquesta crítica virtual realment funciona com a lobby en el món de la cultura.

En absolut. Entre altres coses perquè per moltes campanyes que hi pugui haver a les xarxes socials en contra de determinades coses l'eficàcia és molt poca. Més enllà d'un boicot puntual al qual s'apunta molt poca gent. La credibilitat de les iniciatives a les xarxes socials és mínima. Una altra

cosa és la divulgació però la credibilitat és mínima.

Són més rellevants les polítiques per promoure l'activitat cultural, o per castigar-la.

A la cultura en general li fa molt més mal el menyspreu que pateix per part del Govern i dels que manen que no pas les campanyes que es puguin organitzar a través de les xarxes socials. En qualsevol família els nens agafen afició a la lectura perquè veuen llegir els seus pares. Si el ciutadà mitjà veies els que manen, els que estan tots els dies a les portades dels grans diaris (jo crec que massa i tot, perquè hem convertit la política en protagonista absoluta de les nostres vides i això em sembla terrible) llegint o anant al teatre, tot seria molt millor. Si de tant en quant el senyor Rajoy, si és que té algun ascendent sobre algú, se'l veies anant al teatre enlloc de dir, com va dir abans de l'entrega dels Goya, que no ha vist cap de les pel·lícules perquè no va al cinema... Com es pot dir això? Si ell té l'obligació de defensar la indústria cinematogràfica espanyola. En aquest país hi ha hagut un govern d'ignorants que està castigant els que llegeixen o veuen pel·lícules, tothom qui vol millorar a través de la cultura. Ja fa vergonya i tot parlar del 21% d'IVA però és que un impost desmesurat que no existeix enlloc d'Europa.

És un problema de la classe política?

No parlo de tota la classe política en general. He viscut etapes en què veia habitualment al teatre presidents de Govern, i ministres. Te'ls trobaves a la cua del cinema. Això no passa des de fa molts anys.

“Vull deixar de ser actor professional per ser espectador professional”

Hem parlat molt de tu com actor, director, etc. Parlem ara com a espectador. Quin teatre t'agrada veure?

Bon teatre. Com a espectador sóc molt normal, molt ingenu fins i tot. I de fet, ara que vull anar baixant el ritme de treball, no retirar-me però si prendre-m'ho amb calma, vull deixar de ser actor professional per ser espectador professional. A mi m'agrada molt anar al teatre. M'assec a la butaca i si la funció m'interessa m'oblido completament que sóc professional. Quan m'avorreixo sí que surt el professional, i llavors ho passo malament.

I quines obres t'agrada veure?

Una de les coses que més m'agrada i que practico sempre que puc és anar a veure el teatre que fan les companyies joves a les sales petites. Tinc necessitat de veure què fa la gent que comença i em sembla que anant-los a veure estic ajudant-los una mica. Parlo d'obres que s'hi estan pocs dies, que han de repartir els beneficis entre tots... Vaig a veure'ls, pagant l'entrada. Sento que és una obligació des de la meva posició d'actor de tota la vida. I d'altra banda m'emociona molt veure la il·lusió amb la que aquesta gent comença en l'ofici.

Sempre has treballat amb gent jove a les teves funcions.

Fa nou anys que portem al Teatre Goya i vam començar amb la funció *Els nois d'història*, on hi havia nou actors joves que debutaven al teatre. I en altres funcions que he fet sempre hi ha hagut actors joves que enlloc d'anar a buscar actors que

segur que ho farien molt bé he preferit fer càstings oberts perquè tothom tingui accés. És una de les coses que m'agrada i em sento amb l'obligació de fer. És la meua manera de transmetre l'ofici a les noves generacions.

“Sovint menyspreem el públic, i els espectadors són molt més llestos del que pensem.”

Parlem del judici a Sòcrates. La funció torna a Barcelona després de voltar per tot Espanya.

La funció porta més d'un any i mig de vida. La vam estrenar al 2015. De fet va néixer per sis funcions al festival de Mérida i vint més al Grec de Barcelona. Pensàvem que no seria un espectacle multitudinari, i no li vàiem molts més trajectòria. Doncs, estàvem del tot equivocats. Sovint menyspreem el públic, i els espectadors són molt més llestos del que pensem. Perquè ja des del primer dia es va produir una mena de fenomen col·lectiu, un èxit brutal. Tant a Mérida com a Barcelona es van vendre totes les entrades. I vam començar a rebre peticions d'arreu d'Espanya perquè hi portéssim l'espectacle. Ha sigut una experiència brutal, sobretot perquè és el públic qui ha convertit Sòcrates en un èxit enorme. Un any i mig de gira, i encara no hem acabat. Volíem tancar l'obra al Romea i ja tenim propostes per continuar.

I com és que ens atreu tant el personatge de Sócrates?

Enganxa directament el públic. És una persona molt desconeguda. Els que han estudiat saben que Sòcrates és el pare de la filosofia, que va dir allò de només sé que no sé res (que per cert a l'obra revela que allò no ho va dir ell). I el

públic descobreix un personatge que en aquest moment és un heroi per a nosaltres. Un dels més grans defensors de la democràcia. A partir d'una anècdota fonamental de la seva vida, el judici i la mort, reflexionem sobre la democràcia que va condemnar-lo a mort, aquella primera democràcia d'Atenes de fa 2500 anys. I el públic es queda acollonit al cap de cinc minuts de començar la funció al veure que tot allò que s'està dient a l'escenari referit a l'Atenes de fa 2.500 anys és completament actual. Quan un ciutadà li pregunta quins són els mals de la democràcia ell diu: corrupció, ocultació, partitocràcia. Sòcrates ja denunciava fa 2.500 anys els nostres problemes actuals.

L'obra reproduceix el judici.

La funció és la reproducció del judici que es va fer a Sòcrates per coartar la seva llibertat d'expressió. El van condemnar per corrompre la joventut, i encara hi ha molta gent que entén això en sentit literal però no, l'acusaven d'imbuir idees en els joves en contra de la dictadura. Els seus enemics eren les elits de poder i altres filòsofs que el perseguien perquè era un home perillós: ensenyava els joves a pensar per si mateixos i a no fer cas de la veritat oficial. Els instava a pensar per ells mateixos.

És un model.

I llavors hi ha una altra cosa que impressiona molt els espectadors: la integritat de la figura de Sòcrates, el seu exemple. Fixeu-vos que a ell el condemnen a mort amb acusacions falses. Però el sistema judicial ja estava llavors tan corromput que tothom donava per descomptat que se'n lliuraria. Que acabaria pagant els funcionaris perquè el

deixessin escapar sense complir la sentència. I els seus amics i deixebles ja havien reunit els diners necessaris. I quan li porten els diners i la promesa d'una família que l'acollirà fora d'Atenes es troben amb un home que es nega. I els diu que si Atenes m'ha condemnat a mort en base a unes lleis que ens hem donat entre tots i que jo també he acceptat llavors jo he de morir, perquè si m'escapés estaria traïent les lleis i fent-li mal a la democràcia. Déu me'n guard. Sóc tan demòcrata que no vull fer-li cap mal a la democràcia. Per tant, si jo m'escapo poso en evidència que la democràcia no és perfecta. Jo he de defensar que la llei és fonamental així que he de morir. I va morir només per ser fidel a la llei. No fa falta afegir-hi cap més paraula.

Autor: Andreu Asensio
